

Współczesne problemy zapobiegania terroryzmowi na przykładzie Policji brytyjskiej

1. Uwagi wstępne

Zagrożenie wywołane możliwością zaistnienia ataku terrorystycznego stanowi regularny przedmiot obrad brytyjskiego rządu. Dyskusje w tym przedmiocie koncentrują się głównie wokół czterech tematów, tj.: toczących się już postępowań przeciwko osobom, które dokonały bądź miały zamiar dokonania ataku terrorystycznego, nie tylko w Wielkiej Brytanii, ale także i na całym świecie; jednostek, obiektów mogących być przedmiotem zainteresowań atakiem terrorystycznym; oszacowania zagrożenia oraz możliwości jak najskuteczniejszego przeciwdziałania i zwalczania tego zjawiska².

W Wielkiej Brytanii największą rolę i największą odpowiedzialność za przeciwdziałanie oraz zwalczanie zjawiska terroryzmu ponoszą organy brytyjskich służb policyjnych. Opracowały one plan, strategię działań w przypadku zagrożenia atakiem terrorystycznym. Jednak kwestie dotyczące definicji tzw. trudniejszych zadań oraz zastosowania tego planu pozostawiono otwarte³. U podstaw takiej decyzji leży fakt, iż każdy przypadek ataku terrorystycznego jest inny, a sytuacja zawsze może ulec zmianie, tak jak na przykład w wypadku udaremnienia ataku terrorystycznego bądź jego przechwycenia. Jednak zmiany, o których mowa powyżej, w szczególności odnoszą się do zamachowców-samobójców, którzy stanowią „istotny składnik taktyki zamachu terrorystycznego”. Dla Policji ma to dwojakie znaczenie⁴.

Po pierwsze – potrzeba przeprowadzenia postępowania przeciwko osobom trzecim, które jako współsprawcy przyczyniły się do zaistniałego ataku terrorystycznego i/lub wykorzystania niekompletnych dowodów w postępowaniu. Trzeba zaznaczyć, iż ewentualne następstwo w postaci niewykonywania wyżej wymienionych działań nie jest akceptowane⁵.

1 Uniwersytet w Białymstoku.

2 Countering International Terrorism: The United Kingdom's Strategy, HM Government 2006.

3 R. Briggs, *Community engagement for counterterrorism: lessons from the United Kingdom*, „International Affairs” 2010, Vol. 86, s. 971-972.

4 G. Hindle, *Policing Terrorism in the UK*, „Policing: a Journal of Policy and Practice” 2007, nr 1, s. 40-41.

5 Ibidem, s. 40.

Po drugie – aby zahamować źródło ekstremizmu, należy rozszerzyć zasięg działań Policji o uświadamianie społeczeństwa o pewnych symptomach takiego zachowania⁶.

Od Policji wymaga się ciągłego rozwoju. Jednak nie jest on podyktowany tylko względami poszerzenia swojej wiedzy, udoskonalania swoich zdolności i umiejętności śledczych, w celu zwalczania istniejącego zagrożenia, ale także pod względem poprawy warunków, w których funkcjonariusze mogą stale się rozwijać, by pomóc społeczności ochraniać siebie, ale również przeciwdziałać wysiłkom ekstremistów⁷. Należy jednak mieć na uwadze fakt, iż priorytetem, a zarazem niezbędnym wymogiem postawionym siłom policyjnym jest przeprowadzenie wszelkich działań operacyjnych w taki sposób, aby zminimalizować negatywne skutki takich operacji, tak żeby społeczeństwo w jak najmniejszym stopniu odczuło niebezpieczeństwo, a w jak najszerszym zakresie czuło się chronione⁸.

Kolejnym celem, wypracowanym w ramach planu działań w przypadku zagrożenia atakiem terrorystycznym, jest zniechęcenie wszelkich osób, które mogą przyczynić się do zorganizowania bądź przeprowadzenia takiego zamachu. Dlatego też kluczowym czynnikiem do wyjaśnienia sprawy są osoby, które zapewniają, iż są zależne od potencjalnych ofiar ataku, a nie te osoby, które zostały aresztowane i toczy się przeciwko nim postępowanie. Jest to istotna kwestia dla działań operacyjnych Policji w zakresie kontroli społeczeństwa, nakładająca jednocześnie odpowiedzialność ustanowienia nowego porządku. Kontrola, o której mowa powyżej, musi zawsze współgrać, a także zostać wypracowana wspólnie z niezbędnymi, bardziej konwencjonalnymi, umiejętnościami funkcjonariuszy policyjnych, którzy stale muszą je rozwijać ze względu na zmieniające się stosunki społeczno-gospodarcze oraz postęp technologiczny. Jednak podstawowy problem nie opiera się na kadrze wykonującej powierzane zadania, tylko na dość niskich kwotach, środkach finansowych przeznaczanych na działania operacyjne zapobiegające oraz zwalczające akty terrorystyczne. Wydaje się, że opieszałość w wydawaniu środków na ten cel przeznaczonych, a także ciągłe szkolenia funkcjonariuszy, mogą być spowodowane brakiem przejrzystości każdej sytuacji oraz brakiem wskazówek, jak osiągnąć zamierzony cel, który ma spełniać funkcję odstraszącą⁹.

2. Możliwości śledcze: zagadnienia i bieg spraw

Przeprowadzenie śledztwa w sprawie o zamach terrorystyczny wymaga od funkcjonariuszy policyjnych coraz większego zaangażowania i rozwagi zarówno na

6 Contest. The United Kingdom's strategy for countering terrorism, HM Government 2011, s. 59-60.

7 A. Staniforth, F. Sampson, *The Routledge Companion to UK Counter-Terrorism*, London 2012, s. 298.

8 G. Hindle, op. cit., s. 41.

9 The national security strategy – a strong Britain in an age of uncertainty, Cabinet Office & National security and intelligence 2010.

szczeblu lokalnym, jak i międzynarodowym. We wszystkich dotychczas przeprowadzonych akcjach, mających na celu przeciwdziałanie atakom terrorystycznym, które zostały w różnym stopniu medialnie nagłośnione, przeważająca większość przypadków obejmowała zaangażowanie więcej niż jednej jednostki Policji oraz współpracy i pomocy partnerów z innych krajów (oficerów łącznikowych) na mocy porozumień międzynarodowych¹⁰. Dlatego też stale powracającym tematem dyskusji brytyjskich służb policyjnych oraz wywiadowczych jest prowadzenie śledztwa wspólnie z innymi jednostkami Policji w różnych krajach, nie tylko europejskich, ale i o ogólnoświatowym zasięgu w zakresie powiązań międzynarodowych siatek terrorystycznych oraz przemieszczania się osób podejrzanych¹¹, mimo iż Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej nie przyjęło postanowień Traktatu z Schengen z 1985 roku¹². To właśnie sprawia, iż organy śledcze mogą reagować z opóźnieniem, a prowadzenie postępowania sprawia trudności w przypadku uzyskania niepełnych informacji. I tak na przykład 10 sierpnia 2006 roku w trakcie przeprowadzenia operacji pod kryptonimem „Overt”, dotyczącej podłożenia 7 bomb w samolotach transatlantyckich, różnych linii lotniczych na lotnisku Heathrow w Londynie¹³, zostało zaangażowanych dwadzieścia siedem oddziałów policyjnych z całej Anglii. Szacuje się, że zakres działań podejmowanych przez Thames Valley Police¹⁴ wyniósł 7,4 mln funtów, a Metropolitan Police Service¹⁵ – 20,6 mln funtów¹⁶. Choć finansowanie takich operacji znacznie wzrosło, to bardziej problematyczne pozostają kwestie strukturalne.

Metropolitan Police Service's Counter Terrorism Command (CTC) znany jako SO15¹⁷ oraz jego jednostki regionalne w: Birmingham, Leeds i Manchesterze, zostały utworzone w październiku 2006 roku, w wyniku połączenia Anti-Terrorist Branch (SO13) i Special

- 10 W prawie międzynarodowym nie ma całościowej i powszechnie obowiązującej konwencji o zwalczaniu terroryzmu.
- 11 J. Murray, *Policing Terrorism: A Threat to Community Policing or Just a Shift in Priorities?*, „Police Practice and Research: An International Journal” 2005, Vol. 6, s. 350-351.
- 12 Traktat z Schengen został podpisany 14 czerwca 1985 r. w miejscowości Schengen w Luksemburgu, na początku pomiędzy pięcioma, a następnie dziesięcioma państwami członkowskimi Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej. Traktat proponował stopniowe zniesienie kontroli granic państw-sygnatariuszy. Mimo iż Wielka Brytania nie przystąpiła do podpisania Traktatu z Schengen, to może ona stosować niektóre postanowienia dotyczące współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych.
- 13 M.D. Silber, *The Al Qaeda Factor. Plots Against the West*, Philadelphia, PA 2012, s. 36.
- 14 *Thames Valley Police* jest największym oddziałem Policji, działającym niezależnie od *Metropolitan Police* na terenie Anglii i Walii.
- 15 *Metropolitan Police Service* (MPS) to jednostka Policji, działająca na terytorium Londynu, odpowiedzialna za „egzekwowanie” prawa w tzw. *Greater London* – z wyłączeniem obszaru kilometra kwadratowego w samym centrum miasta, za który jest odpowiedzialna *City of London Police*.
- 16 S. Thornton, L. Mason, *Community Cohesion in High Wycombe: a Case Study of Operation Overt*, „Police Practice and Research: An International Journal” 2007, Vol. 1, s. 57-60.
- 17 Zob. D. O'Connor, *Closing the gap: A review of the fitness for purpose of the current structure of policing in England & Wales*, HM Inspector of Constabulary 2005; *Metropolitan Police Service's Counter Terrorism Command* (CTC), znany także jako SO15, to oddział Policji londyńskiej. Uformowany w październiku 2006 roku w wyniku połączenia *Anti-Terrorist Branch* (SO13) oraz *Special Branch* (SO12), w celu stworzenia jednej antyterrorystycznej jednostki śledczej. Oddział ten liczy ponad 1500 funkcjonariuszy Policji i pracowników, a także szereg badaczy.

Branch (SO12), aby ochraniać nie tylko Londyn, ale także całe Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej przed atakami terrorystycznymi¹⁸.

Fuzja wyżej wymienionych jednostek obiecywała długo oczekiwaną modernizację struktur sił policyjnych w Anglii i Walii. Jednakże nieporozumienia związane z finansowaniem i utworzeniem odpowiednich struktur zdominowały i pograżały ową propozycję. Z kolei zwolennicy tej fuzji w przedstawionym przez Inspektorat Jej Królewskiej Mości (*Her Majesty's Inspectorate of Constabulary – HMIC*)¹⁹ raporcie stwierdzili, iż działania te przyniosłyby znaczące korzyści w walce z terroryzmem²⁰.

Wśród kwestii poruszanych w raporcie Inspektoratu Jej Królewskiej Mości znalazła się propozycja zniwelowania luki, która uniemożliwiała osiągnięcie celu w postaci efektywnej walki z terroryzmem. Dlatego też połączenie sił *Anti-Terrorist Branch* (SO13) i *Special Branch* (SO12), a w konsekwencji utworzenie *Counter Terrorism Command* było najlepiej brzmiącym pod względem: organizacyjnym, ukierunkowanym według potrzeb, skutecznym i strategicznym rozwiązaniem²¹.

Połączenie zaplanowano przy zachowaniu optymalnej linii, która w wielu przypadkach koncentrowała bardziej zaawansowane i większe jednostki z mniejszymi, nieposiadającymi doświadczenia, prowadząc tym samym do łączenia zasobów i możliwości, przy jednoczesnym, sukcesywnym zachowaniu podstawowych struktur jednostek dowodzenia²².

Szef *Counter Terrorism Command*, R. Walton, jest również Krajowym Koordynatorem ds. Przeciwdziałania Terroryzmu. Obecnie zwyczajem jest, iż w trakcie przeprowadzania ważniejszych operacji antyterrorystycznych, które wykraczają poza zakres *Metropolitan Police Service* (MPS), Krajowy Koordynator ds. Przeciwdziałania Terroryzmu, zapraszany jest do współpracy oraz w celu uzyskania porad i wymiany doświadczeń związanych z koordynacją śledztw. Ta norma oczywiście uznaje suwerenność poszczególnych jednostek śledczych w prowadzeniu swoich działań operacyjnych, ale jednocześnie umożliwia uczestnictwo i zaangażowanie w nie bardziej doświadczonych i lepiej wyposażonych ośrodków. Zasada niezależności staje się jednak coraz bardziej nieistotna i potencjalnie abstrakcyjna w prowadzeniu śledztw przeciwko terrorystom²³. Choć zaproszenie to stało się praktyką, a można by rzec zwyczajem, to jest to w rzeczywistości „łata”, która pozwala zapewnić prawi-

18 <http://content.met.police.uk/Article/Counter-Terrorism-Command/1400006569170/1400006569170> (15.04.2013).

19 *Her Majesty's Inspectorate of Constabulary* (HMIC) został utworzony w 1856 r. jako instytucja nadzorująca i kontrolująca wszystkie jednostki Policji w Anglii, Walii i Irlandii Północnej. Inspektorzy Jej Królewskiej Mości, w tym Główny Inspektor Policji, są mianowani przez Królową, po wcześniejszym zaopiniowaniu przez Radę Ministra Spraw Wewnętrznych, zgodnie z art. 54 *Police Act 1996*. Powołani na mocy nakazu królewskiego są prawnie zobowiązani do kontroli Policji w Anglii, Walii i Irlandii Północnej.

20 G. Hindle, op. cit., s. 41.

21 F. Gregory, *Policing the „new extremist” in twenty-first-century Britain*, [w:] R. Eatwell, M. J. Goodwin (red.), *The New Extremism in 21st Century Britain*, Abingdon – New York 2010, s. 93.

22 Ibidem, s. 93-94.

23 D. O'Connor, op. cit., s. 9-10, 15-16, 27.

dłową koordynację nad prowadzonymi działaniami operacyjnymi, ale jednocześnie jest to pewien poziom odpowiedzialności za popełnienie błędów.

Wobec przedstawionych wyżej kwestii należy uznać, iż ciągle trzeba udoskonalać metody, które pomogą w zwalczaniu terroryzmu. Odnoszą się one głównie do nawiązania współpracy z lokalnymi, ogólnokrajowymi, jak i międzynarodowymi instytucjami, powołanymi do tego celu oraz do zatrudnienia odpowiednio przeszkolonych funkcjonariuszy oraz doświadczonych ekspertów. Mimo iż najważniejsza kwestia koncentruje się wokół transferu specjalistów z poszczególnych jednostek do centralnych ośrodków, to tak naprawdę nadrzędnym celem, w dłuższej perspektywie czasu, jest zwiększenie i poprawienie ich umiejętności²⁴.

Kolejną kwestią, o której należy wspomnieć, jest także fakt, iż w całej Wielkiej Brytanii, jak i na świecie istnieje bardzo małe grono wybitnych, doświadczonych specjalistów, którzy niechętnie „oddawani” są przez poszczególne jednostki. Dlatego też wspieraniem oraz umożliwianiem tym jednostkom dostępu do wszelkich niezbędnych informacji zajmują się Regionalne Komórki Wywiadu (*Regional Intelligence Cells – RICS*) działające na terenie całej Wielkiej Brytanii. Głównym celem tych komórek jest gromadzenie informacji od osób, instytucji, które mogą być najważniejszym obiektem w walce z terroryzmem oraz od społeczności, u których potencjalny terrorysta może otrzymać wsparcie i uznanie²⁵.

Obecnie pomimo postępu społeczno-gospodarczego oraz technologicznego nie istnieje ogólnokrajowa baza danych przepływu informacji wywiadowczych, pomagająca w zwalczaniu terroryzmu, choć kilka lat temu Stowarzyszenie Komendantów Policji (*Association of Chief Police Officers – ACPO*)²⁶ zatwierdziło projekt i wydało pozwolenie na utworzenie takiej bazy danych. Za bazę zastępczą można uznać komunikację pomiędzy funkcjonariuszami wszystkich krajowych komórek operacyjnych. Wielu funkcjonariuszy operacyjnych potwierdza, iż brak tego „narzędzia” wywiera trudności w realizowaniu funkcji²⁷.

Kolejny problem stanowią dyskusje na temat okresu tymczasowego zatrzymania, które często nie biorą pod uwagę jednej z kluczowych kwestii. A mianowicie tego, że środki niezbędne do przeprowadzenia śledztwa w danym okresie, dość często nie są wystarczające. Co więcej, wszelkie możliwe zakłócenia, złożoność sprawy czy brak kluczowych informacji, w dużej mierze może przerastać zdolności funkcjonariuszy śledczych, do tego stopnia, że ustawowy maksymalny okres zatrzymania stałby się w ogóle niewystarczający. Mimo wszystko funkcjonariusze prowadzący

24 H. Fenwick, *Developments in Counter-Terrorist Measures and Uses of Technology*, Abingdon – New York 2012, s. 50-53.

25 G. Hindle, *Policing...*, op. cit., s. 41-42.

26 *Association of Chief Police Officers* to niezależna organizacja współpracująca z Policją Anglii, Walii, Irlandii Północnej i rządem, której celem jest integrowanie talentów i doświadczeń szefów Policji oraz wymiana najlepszych praktyk, a także doradztwo ustawodawcze i operacyjne.

27 *ACPO response to Policing in 21st Century: Reconnecting the Police and the People*, Association of Chief Police Officers 2010, s. 10, 12-13, 21-23, 60.

postępowanie są jednak najwyraźniej niechętni, by przedstawić argumenty za przedłużeniem okresu zatrzymania²⁸.

Powyżej wymieniony aspekt uwidacznia kolejny, istotny problem w zakresie kompetencji osób prowadzących postępowanie. Taka sytuacja powinna dostarczyć bowiem istotnych wskazówek, jak usprawnić metody działania oraz współpracę pomiędzy jednostkami Policji. Biorąc pod uwagę liczbę prowadzonych śledztw, w których informacje są nawet w niewielkim stopniu potwierdzone, to wymóg symultanicznego zakłócenia głównych ataków lub zakłócenia ataków, mających odbyć się w różnych odstępach czasowych, wymagają od Policji zastosowania wszystkich możliwych, dostępnych środków i metod działania. Kwestia ta nie odnosi się tylko bowiem do wykorzystania ogromnych środków finansowych, ale do usprawnienia wydajności i poprawy łączności, a w konsekwencji poszerzenia zdolności organizacyjnych i szybszego reagowania na zaistniałe zagrożenie²⁹, co jest znacznie trudniejsze niż zwiększenie budżetu państwa.

3. Kierunki zmian

D. O'Connor – *Her Majesty's Inspector of Constabulary*³⁰, w trakcie dorocznego spotkania służb policyjnych w 2006 roku w *Royal United Services Institute (RUSI)*³¹, w swoim wystąpieniu: „*Intercepting Terrorism: Combining effectively, responding Collectively*” odnosił się do szeroko pojętego zakresu działań, w których siły policyjne, aby efektywniej przeciwdziałać zamachom terrorystycznym, muszą wychodzić znacznie dalej niż poza obszar, który wymagany był wcześniej³².

Wariant zacieśnienia i „pogłębienia” współpracy pomiędzy jednostkami śledczymi stał się ideą D. O'Connora. Współpraca ta miałaby jednak zostać realizowana w bardziej ograniczonym zakresie, zgodnie z zachowaniem profesji oraz zdolności finansowej przez wszystkie jednostki, organizacje oraz struktury. Tak wypracowane rozwiązanie miałyby, w jak najkrótszym odstępie czasu, przyczynić się do udoskonalania zdolności śledczych funkcjonariuszy. Wobec powyżej przedstawionych działań, kompleksowość takiego rozwiązania potencjalnie miałaby stanowić również wzór do naśladowania dla struktur organizacyjnych wyspecjalizowanych w innych dziedzinach³³.

28 Police Reform. Green Paper. The Future of Policing, Association of Chief Police Officers 2008, s. 61-62.

29 G. Hindle, op. cit., s. 41-42.

30 *Her Majesty's Inspector of Constabulary* (HMIC) to osoba niebędąca policjantem, zajmująca urząd publiczny, odpowiedzialna przed „koroną”, powołana na mocy nakazu królewskiego dla oceny wszystkich jednostek i wydziałów Policji, poczynwszy od tzw. zespołów sąsiedzkich poprzez jednostki odpowiedzialne za walkę i zapobieganie atakom terrorystycznym.

31 *Royal United Services Institute* (RUSI) to brytyjski instytut zrzeszający zespół ekspertów ds. obrony i bezpieczeństwa Wielkiej Brytanii. Został założony w 1831 roku przez księcia Wellingtona.

32 G. Hindle, op. cit., s. 42.

33 D. O'Connor, *Intercepting terrorism: Combining effectively, responding collectively*, HM Inspector of Constabulary 2006.

Następstwem wypowiedzi Her Majesty's Inspector of Constabulary stał się projekt o charakterze modernizacyjnym, złożony przez Association of Chief Police Officers. Układ ten obejmował pełnomocnictwo krajowego koordynatora do spraw walki z terroryzmem do przejęcia dowodzenia nad wszelkimi śledztwami związanymi z terroryzmem, na terenie całej Wielkiej Brytanii³⁴.

Inicjatywa ta spotkała się nie tylko z aprobatą, ale również ze sprzeciwem po stronie jednostek Policji. Główny zarzut dotyczył braku osoby, która kierując, jednocześnie potrafiłaby oraz miała możliwość budowania współpracy opartej na „wspieraniu sił”, w szczególności w ramach Association of Chief Police Officers. „Kolejnym argumentem było »budowanie« zdolności śledczych poszczególnych sił, jak i »historii tej konwencji« w drogi, a zarazem nieefektywny i niewspółmierny do oczekiwanych rezultatów sposób. Konsekwentnie, nowa organizacja stałaby się rosnącym zagrożeniem dla skuteczności istniejących już struktur, mogąc jednocześnie być powodem do powstania czy też do zaostrzenia, zgubnych walk politycznych”³⁵.

„Entuzjaści z kolei zapewniali o wyraźnym wyznaczeniu zakresu działań oraz odpowiedzialności organów ścigania (jednak nieodnoszących się do wszystkich jednostek oraz do każdej współpracy między różnymi, zaangażowanymi w tę kwestię organami)³⁶. Obecnie nie pojawiły się jeszcze żadne znaczące symptomy (takie jak brak jasności co do granic odpowiedzialności czy zakresu uprawnień), które negują potencjał przeprowadzenia reform”³⁷.

Agencja ds. Poważnych Przestępstw oraz Przystępczości Zorganizowanej Serious and Organized Crime Agency (SOCA), która jest nie tylko odpowiedzialna, ale i upoważniona do przeciwdziałania, zwalczania finansowania ataków terrorystycznych oraz budowy i poszerzania sieci wywiadowczych i śledczych o międzynarodowym zasięgu, mogłaby poszerzyć zakres swoich kompetencji i syntetycznie podjąć walkę z terroryzmem³⁸.

Wszelkie oceny i opinie, zarówno funkcjonariuszy, jak i przeprowadzonych operacji opisujące ich możliwości, są niezbędne w celu przeprowadzenia zmian, aby stale udoskonalać taktykę przeciwdziałania i zwalczania terroryzmu. Oceny i opinie częściowo opierać się będą na kontrolach już przeprowadzonych. Jednakże samo określenie konfiguracji współpracy, w celu włączenia niezbędnych struktur oraz operacji, stanowi poważne wyzwanie.

34 Ibidem, s. 42.

35 R.V. Clarke, G.R. Newman, *Police and the Prevention of Terrorism*, „Police Practice and Research: An International Journal” 2007, Vol. 1, s. 9-20; K. Chomicz, *Kierunki zmian działania Policji brytyjskiej w zakresie zwalczania terroryzmu*, Biuletyn WP UwB nr 47, s. 23.

36 G. Hindle, op. cit., s. 42.

37 K. Chomicz, op. cit., s. 23.

38 New Landscape of Policing. Fourteenth Report of Session 2010-12, House of Commons. Home Affairs Committee 2011, s. 32-33.

Nie można jednak zapominać, iż najważniejszą kwestię odgrywa tutaj czas, w ciągu którego należy udoskonalać reakcje zwalczania istniejącego zagrożenia. Identyfikacja drogi dla przeprowadzenia reform oraz budowanie woli politycznej do chęci zmian musi zapewniać, iż głównym motorem tych przedsięwzięć nie będzie kolejny, udany atak terrorystyczny.

Literatura

- Briggs R., *Community engagement for counterterrorism: lessons from the United Kingdom*, „International Affairs” 2010, Vol. 86.
- Chomicz K., *Kierunki zmian działania Policji brytyjskiej w zakresie zwalczania terroryzmu*, Biuletyn WP UwB, nr 47.
- Clarke R.V., Newman G.R., *Police and the Prevention of Terrorism*, „Police Practice and Research: An International Journal” 2007, Vol. 1.
- Fenwick H., *Developments in Counter-Terrorist Measures and Uses of Technology*, Abingdon – New York 2012.
- Gregory F., *Policing the new „extremism” in twenty-first-century Britain*, [w:] R. Eatwell, M.J. Goodwin (red.), *The New Extremism in 21st Century Britain*, Abingdon – New York 2010.
- Hindle G., *Policing Terrorism in the UK*, „Policing: a Journal of Policy and Practice” 2007, Vol. 1.
- Murray J., *Policing Terrorism: A Threat to Community Policing or Just a Shift in Priorities?*, „Police Practice and Research: An International Journal” 2005, Vol. 6.
- O'Connor D., *Intercepting terrorism: Combining effectively, responding collectively*, HM Inspector of Constabulary 2006.
- O'Connor D., *Closing the gap: A review of the fitness for purpose of the current structure of policing in England & Wales*, HM Inspector of Constabulary 2005.
- Silber M.D., *The Al Qaeda Factor. Plots Against the West*, Philadelphia, PA 2012.
- Staniforth A., Sampson F., *The Routledge Companion to UK Counter-Terrorism*, London 2012.
- Thornton S., Mason L., *Community Cohesion in High Wycombe: a Case Study of Operation Overt*, „Police Practice and Research: An International Journal” 2007, Vol. 1.

Raporty

- ACPO response to Policing in 21st Century: Reconnecting the Police and the People, Association of Chief Police Officers 2010.
- Countering International Terrorism: The United Kingdom's Strategy, HM Government 2006.
- New Landscape of Policing. Fourteenth Report of Session 2010-12, House of Commons. Home Affairs Committee 2011.
- Police Reform. Green Paper. The Future of Policing, Association of Chief Police Officers 2008.
- The national security strategy – a strong Britain in a n age of uncertainty, Cabinet Office & National security and intelligence 2010.
- Contest. The United Kingdom's strategy for countering terrorism, HM Government 2011.

Źródła prawa

- Traktat z Schengen z 14 czerwca 1985 r.
- Police Act 1996, c. 16.

Źródła internetowe

<http://content.met.police.uk/Article/Counter-Terrorism-Command/1400006569170/1400006569170>